

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава първа: ОНОВА ЧЕРВЕНО ПРОБУЖДАНЕ

Синът на железаря	7
Социалистът Мусолини	9
Следваща спирка: фашизъм	13
Дон Кихот влиза във Фиуме	18
Фашисткото уравнение	25
Немският роднина	28

Глава втора: ПОБЕДОНОСНИЯТ ФАШИЗЪМ

Залог на едро	34
Над Рим блести слънце	41
Превратът	48
Законният път	53
Съперниците	57

Глава трета: НЕМСКА ЕФИКАСНОСТ

Самоубийството на демокрацията	91
Голямата чистка	98
Арийци и евреи	102
Толерираната експанзия	107

Глава четвърта: ВОЙНАТА

Кутията на Пандора	116
Плочките на доминото	121
Балканска експанзия	129
Новият европейски ред	133
Холокост	142
Притчата за крокодила	146
Лебедовата песен на италианския фашизъм	150
Есенна песен: покоряването на Европа	154

Глава пета: ЛАТЕНТНИЯТ ФАШИЗЪМ

Прокуждането	159
От следвоенния период до годините на оловото	166
Фашизмът чука на вратата	173

Глава шеста: РАЗЧЛЕНЕНИЯТ ФАШИЗЪМ

Инструментите на хирурга	183
Същността	186
Допълненията	194
Фашизъм и неофашизъм	199

1

ОНОВА ЧЕРВЕНО ПРОБУЖДАНЕ

Аз съм фашист, защото съм италианец.

Луиджи Пирандело,
нобелов лауреат за литература

СИНЪТ НА ЖЕЛЕЗАРЯ

Още като дете Мусолини вече се отличава от другите. Изключват го от училище за известно време заради лошо поведение към учителите и за неуважение към съучениците, което надали може да учуди някого, като се знае кой е баща му. Ненаправно народът казва, че крушата не пада далеч от дънера. Баща му Алесандро Мусолини, железар от областта Романя, е грубиян, известен с безцеремонното си държание, със социалистическите си възгледи и женкарството си. Поведението на издънката му може и да не му се нрави особено, но дълбоко в себе си се гордее с малкия злосторник, който с поразителните си доказва, че Мусолини са хора от друг сой и че най-много след още едно поколение точно те ще командват парада.

Както и трябва да се очаква, непредсказуемият Алесандро кръщава сина си с имената Бенито Амилкар Андреа в чест на мексиканския вожд Бенито Хуарес и на италианските революционери Амилкар Чиприано и Андреа Коста. Младият Мусолини израства в патриархално семейство от средната класа, където бащата командва. Именно от него синът разбира, че е по-добре да мачкаш, отколкото да бъдеш мачкан – максима, която не се колебае да приложи на практика, щом се осъзнава като личност. Въпреки че тръгва по пътя на майка си и учи за даскал, бащиният пример се оказ-

ва решителен за оформянето на младия Мусолини, който по природата е весел, непочтителен и малко нахален. Възхвалата на храбростта и мъжеството, опиращи се на дълбок личен и обществен дарвинизъм, според който *оцеляват само силните*, ще се превърне в негово верую, наследено от баща му. То няма да го напусне до смъртта му и до голяма степен ще определя логиката на мисленето му, както и началото на фашизма.

Въпреки че е недисциплиниран, Бенито Мусолини е добър ученик и на деветнайсет години вече е дипломиран учител. Преподава в едно основно училище до 1902 г., когато по политически причини заминава за Швейцария. Член на Социалистическата партия от 1900 г. и противник на задължителната военна служба, младият учител се отправя на Север с надеждата да се измъкне от казармата. Там се свързва с доста политически бежанци със социалистическа ориентация, много от които членуват в ленинската Руска социалдемократическа работническа партия, която през 1903 г. се разделя на болшевики и меншевики. По време на изгнаничеството си в Швейцария Мусолини се запознава отблизо с идеите на тази партия. За него Швейцария е изключително полезна революционна школа както в областта на теорията, защото там четете разнообразна литература и участва в страстни политически спорове, така и в практиката, тъй като пак там е първата публична изява на обещаващия младеж, който проповядва работническо въстание и разгръща забележителна политическа агитация. Младият Мусолини развива трескава дейност, която му докарва първите арести.

През 1904 г. той се възползва от обявената амнистия и се връща в Италия, натрупал опит в революционната доктрина. Ентузиазираното му красноречие и политическите стремежи бързо го приобщават към дейността на Социалистическата партия и той става един от най-известните социалисти в Романия. По това време служи две години в армията и отново се връща към учителската професия, но тя не го удовлетворява толкова, колкото политиката, и затова я изоставя, за да се отдаде на журналистиката. През 1908 г. работи за едно ляво издание в Тренто – австро-унгар-

ски град, в който езикът и културата са италиански и затова транспиренейският национализъм претендира, че Тренто и някои други територии изконно принадлежат на италианската нация. Скоро синът на Алесандро е експулсиран от Австро-Унгария заради активната си революционна дейност и напористите статии, в които проповядва приобщаването на Трентино.

По това време Мусолини все още смята себе си за праволинеен социалист, но у него вече се забелязва национална и обществена дуполюзност, която го насочва към позиции, много по-близки до революционния синдикализъм. Той се смята за интернационалист, но мечтае за велика и обединена Италия. Обявява се категорично против войната в Либия (1911 г.) и дори успява с подкрепата на партийните си другари да организира истинска улична битка във Форли, където къртят паветата от улиците и площадите, за да строят барикади; въпреки това обаче неговите доводи и аргументи не съвпадат напълно със становищата на Италианската социалистическа партия. Той разобличава националното поражение, но не и империалистическата война. Именно по това време го завладява идеята, която занапред ще определя цялата му политическата дейност: войната е единственото средство, което може да обедини италианците за едно общо дело.

Социалистът Мусолини

Войната е отправната точка, която ще ускори процеса на окончателното и радикално скъсване от страна на Мусолини с Италианската социалистическа партия. Да проследим този процес. Както с несъгласието си с либийската война, така и с всички останали свои позиции Мусолини се изявява като енергичен и пламенен човек. Той влага много страст във всичко, което прави, макар че то понякога граничи с комедиантство, но това много се харесва на партията. Ръководителите ѝ вярват, че са открили в негово лице истински самороден диамант – един харизматичен, пряк, дори брутален, но преди всичко близък по идеи и изцяло отдаден на

Мусолини никога не е бил политик като всички останали. С открития си и непринуден характер той си спечелва симпатиите на голяма част от италианския народ.

делото партиен член, който може успешно и естествено да общува с народа. Като изявен журналист, през декември 1912 г. Мусолини е поканен да оглави ръководството на социалистическия вестник *Аванти* в Милано. Това предполага важни качествени промени, тъй като става дума за най-влиятелния вестник на италианския социализъм, издаван в един от най-сплотените работнически райони в цяла Италия. Милано е почти неоспорим социалистически бастион и може би най-важната опора на партията в национален мащаб. От тази нова трибуна Мусолини вече има пълната възможност да прецизира и изчисти екзалтираните си послания и той наистина го прави. Влиянието на младия социалист се разпространява не само в първичните организации, но и сред ръководството на партията, която през юни същата година го избира за член на Изпълнителния комитет, а това на практика го прави лидер на най-радикалното крило в Социалистическата партия. Така най-важният социалистически вестник в Италия се поставя в услуга на революционния

социализъм, защитаван от Мусолини, който прониква сред силната работническа класа в Ломбардия и оцветява в червено високите ѝ цели и задачи. Фактически се смята, че от 1912 г. Мусолини се налага над реформистите – факт, констатиран от самият Ленин в оценките му за напредъка на световната революция, който той ентусиазирано насърчава. Ненапразно Ленин е убеден, че революцията ще има успешен край, ако се ръководи от малка група професионални революционери. Това само по себе си е елитарна теория, която Мусолини споделя, а Ленин налага безпроблемно сред болшевиките. В този смисъл никой от двамата няма доверие в масите, защото считат, че те са много податливи и се подвеждат лесно както от революционните идеи, така и от реакцията. Освен това Мусолини, също като и Ленин, демонстрира силен афинитет към насилствена конфронтация с буржоазната система, в ясно противоречие с презирания от него реформистки социализъм. Няма как Ленин да не приветства това, тъй като прави точно същото със собствената си партия. Той изолира меншевишката фракция, за да принуди другия сектор да възприеме неговите агресивни теории за борба.

През 1914 г. започва Първата световна война. Италия запазва неутралитет, който социалистическата партия одобрява и приветства, но Мусолини и част от теченията на революционния синдикализъм не са склонни повече да реагират само с недоволни гримаси. Въпреки тези различия с ръководството на партията *Аванти* възприема политическата ѝ линия и разгръща кампания за разобличаване на империалистическата война така, както е договорено на форумите на Втория интернационал, на който работническите партии от цял свят възприемат лозунга: *Тук няма французи, нито германци, има само експлоатирани работници. Не отивайте на война! Мир между народите и война между класите!* В противовес на договореностите, които стриктно се съблюдават единствено от руската и италианската секция, след началото на войната социалистическите партии от враждуващите страни решават да подкрепят военните планове на страните си. От гледна точка на най-левичарските позиции на международния социализъм тази им постъпка е обявена за предателство и години по-късно става при-

чина Ленин да организира Трети интернационал. Мусолини е отвлечен от факта, че бидейки начело на едно от най-влиятелните средства за масова информация на социалистите, е задължен да защитава позиция, с която не е съгласен. Това го кара да гледа накриво манифестациите в подкрепа на интервенцията, които почти всеки ден се организират от десни групировки и италианския национализъм. Но на директора на *Аванти* не са му присъщ нито кротост, нито търпимост, затова той публикува уводни статии, с които се противопоставя на партийното единство и критикува възпирането и въздържането от война. Възниква остър спор между Мусолини и ръководството, който скоро се превръща в открито противодействие. Италианската социалистическа партия не може да си позволи това нещо дълго време, защото се появява опасност от вътрешно разцепление, тъй като директорът на *Аванти* открито застава на страната на интервенционистите по време на уличните манифестации. Сега Мусолини пренасочва тежката си артилерия срещу партията. Положението става толкова критично, че през октомври 1914 г. той напуска поста си и Италианската социалистическа партия решава да го изключи от редиците си. *Социалистическата партия те гони, Италия те приема*, телеграфира Джузепе Презолини на смелия социалистически вероотстъпник. Насърчен от солидарността на много италиански интелектуалци и от почти безусловната подкрепа на войнолюбците, Мусолини основава нов вестник – *Народът на Италия*, на който става директор и който се превръща в най-силния орган на левите интервенционисти. С подкрепата на националистическите лидери, като поета Габриеле д'Анунцио, Мусолини провокира ураган от манифестации, речи и митинги, за да накара правителството да участва в световната война на страната на Антантата. Накрая, под натиска на яростната кампания, италианското правителство подписва таен договор в Лондон, с който се задължава да обяви война на централните сили, като в замяна на това получи редица териториални компенсации, които включват изконни зони на север, някои области от Мала Азия и Африка, както и признаване на италианска сфера на влияние в Албания. Годината е 1915-

а и Италия, за голяма радост на националистите, се кани да се включи в една война, за която не е готова нито в емоционално, нито във военно отношение.

СЛЕДВАЩА СПИРКА: ФАШИЗЪМ

Без изобщо да извърта и да клинчи, Мусолини влиза във войната като дисциплиниран и образцов войник. Пак по това време той се свързва с революционния синдикализъм, който по същество е радикално левичарско движение, което има за цел да установи диктатура на пролетариата, като организира обществото в профсъюзи. През 1907 г. съмишлениците му решават, че Социалистическата партия е прекалено умерена, и късат с нея. Пет години покъсно отново надигат глава и организират Италиански синдикален съюз. Той е нещо като координационен център за разпространяване на революционния социализъм сред масите и именно той става зародиш на бъдещето пролетарско правителство. То ще елиминира всички политически партии, включително и социалистическата. Всъщност ИСС няма съществено влияние върху италианското общество и се споменава само във връзка с влизането на Италия във войната.

Въпросът за войната е обсъждан от членската маса още преди провала на интервенционистките позиции. Най-непримиримите националисти напускат организацията, обявявайки, че ИСС се е превърнала в политически куриоз. Не е необходим пророк, за да сме наясно, че разколниците не спират да проповядват идеите си до освобождаването на Мусолини от военна служба – през 1917 г. той бива тежко ранен по време на учение в тила. Оттук нататък Бенито става техният главен пропагандист и лидер, а *Народът на Италия* – неговият орган за изява. Изданието се превръща в рупор на малка и разнородна група от изгонени политици и разколници, обединени от общите идеи на крайния национализъм и социалната революция. Те приличат на разколниците от ИСС, които вече са обединени в Италиански работнически съюз (Unione Italiana di

Lavoro), или на отцепниците от Социалистическата партия, които я напускат, за да се присъединят към Мусолини. Очертава се нова политическа фракция, която извършва поредица безуспешни опити да се структурира до деня 23 март 1919 г., когато възникват Италианските фашистки групи за борба. Своеобразното наименование „фашисти“ е намек за работническите и селските съюзи, които от XIX в. прерастват в едноименни организации, предявяващи социални искания от най-различно естество. От друга страна, това наименование напомня и за снопа пръчки, които са носили в знак на нерушим съюз ликторите в Древния Рим.

Първоначално програмата на Италианските фашистки групи за борба представлява яростен национализъм, който предявява искания за минимална работна заплата, 8-часов работен ден, избирателни права за жените, участие на работниците в ръководството на индустрията, пенсиониране на 55 години, национализация на оръжейните заводи и фабриките за боеприпаси, конфискация на имотите на религиозните конгрегации и отмяна на рентите на духовенството. Това е наистина смела за времето си програма, но помрачена от изненадващата позиция на Италианските фашистки групи за борба, които защитават порочното перманентно насилие, и от явната националистическа истерия, възникнали след Първата световна война, както и от последствията ѝ сред представителите на това политическо течение. Мусолини се стреми към нещо съвсем ново, т.е. търси антипартия, и смята, че я е намерил сред фашистите. Той обявява, че това е ориентирана към масите организация, която трябва да бъде силна и пряма и чиито изразни средства ще бъдат юрукът и словото. Фашистите не се колебаят да се изправят срещу противника си, като прибегват решително до политическото насилие в естетиката, сценографията, лозунгите и речите, и много се гордеят с това. Те искат да скъсат с всичко старо: с буржоазния парламентаризъм и с разединяващия марксизъм; с пацифизма, с добрите намерения и с лицемерието на доброто образование. Възхваляват войната като изкупление и цял за всичко. Искат да подпалят света от всички страни, за да възникне от пепелищата му нова ера, в която националното величие, соци-

Владимир Илич Улянов (Ленин), вожд на руските болшевики и съветски държавен глава до смъртта си през 1924 г., възторжено поздравява за триумфа му Мусолини, който оглавява течение срещу реформаторите в Италианската социалистическа партия.

алната справедливост и липсата на скрупули ще се превърнат в единствената пътеводна звезда. Подобни намерения и планове привличат голям брой привърженици сред най-популярните мислители на Италия, като писателя Джовани Папини, носителя на Нобелова награда Луиджи Пирандело, всестранния интелектуалец Курцио Малапарте, писателя Джузепе Презолини, футуриста Филипо Маринети или абсурдния поет и летец Габриеле д'Анунцио, за който ще имаме възможност да говорим по-нататък.

Новата политическа формация, превъзрасяна от Мусолини и подкрепяна от голям брой интелектуалци, се хвърля със смелостта на новака на политическата арена и разгръща мощна кампания срещу правителството, защото то е излязло от войната с по-малка полза от обещаната. Въпреки че Италия приключва войната, като разширява границите си, анексирайки Трентино и Алто Адажио и приобщавайки пътьом една ивица на север, където преобладава немският език, претенциите ѝ за Болсано и околностите му, както и за турски, албански и африкански територии, не са удовлетворени, а изконният италиански град Фиуме, който се намира на отвъдния бряг на Адриатическо море, остава на територията на новата държава Югославия. Националисти от всякакъв род и, разбира се, Италианските фашистки групи за борба, които търсят начин да се изявят, вдигат шум до небесата за *осакатената победа* и смятат, че останалите страни победителки са се подиграли с Италия. Същевременно Социалистическата партия, която току-що е станала член на Третия интернационал (1919 г.) с намерението да ускори революцията в Италия, засилва значително влиянието си. Това се дължи на изблика на народното недоволство сред селяните и работниците, които са най-засегнати и ошетени от фаталните последствия от войната. С всяка стачна вълна управляващите са все по-ужасени, тъй като протестите вече стават всекидневие и повличат нацията към водовъртежа на общ конфликт, който властите не могат да допуснат. Така че буржоазията няма друг изход, освен да се хвърли в обятията на единственото движение, което ѝ гарантира открито противопоставяне на комунизма, за да може да се заеме с процесите, с които легалната политика не може да се

справи. Срещу *червената заплаха* нямат място никакви половинчати мерки и затова властите се правят, че не забелязват ексцесиите и крайностите на фашистите, които вече заплашват, нападат и даже да убиват социалисти. Така Италия се превръща в истинско бойно поле, а това води до две тежки последствия. На първо място, буржоазната класа е толкова уплашена, че се впуска да подпомага икономически Фашиото. Това води до значително нарастване и засилване на движението както по отношение на членската маса и уличното присъствие, така и по отношение на предоставените средства и улеснения. На второ място, разпространявайки се на полуострова, фашизмът привлича голям брой военни от средите на предпочитаната бедна средна класа, които са много далеч от левичарските позиции на първоначалния фашизъм. Войната срещу социализма присъединява към редиците на Мусолини и множество привърженици на десницата, които споделят идеите на национализма и антимаарксизма му, но нищо повече. Фашистите възхваляват насилието, а безнаказаността на действията им превръща тяхната социална база в антоним на всичко, което загатва за левица. Това налага известна умереност в речите на лидерите, с която се опитват да се разграничат от първоначалния ляв радикализъм. В началото това предизвика отлив на голям брой ветерани на фашизма, защото те се чувстват предадени от ръководството. Един от най-изявените сред тях е Маринети. С нарастването на членската маса и на бригадистите словото на Мусолини клони все по-надясно и получава все по-голяма изборна подкрепа. Изборите през 1919 г. са изненадващ триумф, а през 1921 г. – небивал успех, в резултат на който трийсет фашистки депутати заемат кресла в парламента. По онова време Мусолини вече е превърнал движението в стройна партия с устойчиви структури и синдикални секции (Трудов работнически съюз, който възниква преди самата партия), студентски, женски и бригадистки звена и организации. Бригадистите от Националната фашистка партия са местни групи с един водач, които се занимават с непристойни и мерзки действия, засилващи популярността на партията. Мусолини подстрекава техните отвратителни прояви с ориентираните си надясно речи,

опитвайки се да ги оправдае, прикрит зад псевдоволунтаризма, с доктрината за перманентната еволюция. Няма никакво значение дали действията им са присъщи на левицата или на десницата, защото главната им цел е нацията. На всичкото отгоре са създали патриотична партия, която трябва да унищожи неутралните интернационалисти.

Дон Кихот влиза във Фиуме

Националната фашистка партия се основава на ритуалите, церемониите и символите, които Габриеле д'Анунцио установява в свободната държава Фиуме по време на 16-месечния си странен правителствен опит. Всепризнат факт е, че неговият експеримент е предшественик на диктатурата на Мусолини не само по отношение на естетиката, но и в областта на идеологията и подхода.

Фиуме е италианското име на сегашния хърватски град Риека на Далматинското крайбрежие. Днес населението на града е чисто хърватско и дори може се твърди, че то е единственото, но исторически в града е преобладавало италианско мнозинство, чийто произход датира от времето на средновековните търговски градове-държави. В годините между войните Фиуме се превръща в ябълката на раздора, която влошава отношенията между Италия, Югославия и силите от Антантата. Както знаем, италианският национализъм се чувства унижен от договорите във Версай, които премахват статуквото, а това превръща Италия във второразредна сила, въпреки че е сред победителите. Непризнаването на сферата на влияние в Средиземноморието, която италианците смятат, че изрично им принадлежи, въвлича най-ожесточените националистически среди от обществото в кампания за дискредитиране на правителството. Тя се развихря в масови протести и улични бунтове, като претенциите за албански и африкански територии биват забравени, и всичко се съсредоточава върху град Фиуме. Изоставянето на Албания се счита за позорно, но случаят с Фиуме се смята за абсолютно неприемлив, тъй като става дума за

територия, населена изцяло с италианци, която следователно е италианска и за която има риск да премине в югославски ръце, докато страните победителки решат какво да правят с града. Безсилието на италианското правителство и леността на съюзниците при решаването на проблема поражда слухове, които се разпространяват из целия полуостров, че Фиуме ще бъде отстъпен на току-що създаденото царство Югославия. Докато се стигне до решение, което да сложи край на спора, малкият крайбрежен анклав продължава да е в нещо като юридическа безтегловност, окупиран от войските на Антантата – тежест, която гражданството понася с голяма доза стоицизъм. Очакването става нетърпимо и ожесточава духовете във Фиуме и Италия. Възникват спонтанни опити за насилие, които вещаят тежки проблеми. Мнозина от командващите италианските окупационни войски, а там има и френски, британски и американски части, замислят различни планове за преврат, с които да ускорят приобщаването на Фиуме към Италия. С течение на времето положението става все по-непоносимо, възниква риск от конфликт, който заради югославските претенции може да прерасне във война в района на Централното Средиземноморие. И тогава, за да реши проблема в полза на Италия, пристига не друг, а представител на музите. Какъв е той? Адвокат, съдия, политик от висок ранг, военен? Не, не и пак не. Това е поетът Габриеле д'Анунцио – човекът, който по времето на Първата световна война има смелостта или неблагоразумието да взриви вражеската столица не с бомби, а с памфлети; човекът, който не приема изпратеното до него благодарствено писмо, в което е наречен най-добрия поет на Италия, защото смята, че е най-великият поет не само на Италия, но и в света. Той е човекът, който обявява музиката за най-обединяващия фактор в държавата и който разрешава на един от заместниците си във Фиуме да запокити от самолета си нощно гърне по сградата на парламента. Той е човекът, който се очертава като спасител не само на Фиуме, но и на цяла Италия.

Освен с таланта си на литератор Габриеле д'Анунцио е известен и с ефектните си епични и лирично-естетични речи, с

които не само възпламенява, но и забавлява аудиторията си. След *Осакатената победа* той оглавява широка кампания за приобщаването на Фиуме, подпомогната от всички крила на националистическия сектор, като се започне от закостенялата десница и се стигне до революционния синдикализъм. За национализма Д'Анунцио означава престиж и публика, която го подкрепя безрезервно при обиколката му из Италия – обиколка, в която, разбира се, без никакъв свързан се изявява в защита на провалилите се опити за преврат на военните, които искат да завземат властта в кметството на Фиуме.

Фиуме или смърт! Това е бойният вик на многобройната група военни и на шурмови части, които се вдигат на въстание в Рончи, предвождани от един очарователен поет, превърнал се в завоевател. Приветствани от ентузиазирания тълпа, войските на Д'Анунцио потеглят към спорния анклав с намерението да го завладеят, каквото и да им струва това. Докато напредват, редиците им растат от присъединяващите се доброволци, готови да участват в авантюрата, така че докато стигнат до пристанището, където се качват на корабите, войниците на поета воин непрекъснато се увеличават. Експедицията може да се сравни с гротеска на военна епопея. Стотици строени хора пеят популярни маршове и един човек, може би луд, фантазьор или гений, но без съмнение изключителна личност, се обръща към жителите на селата, през които минават, с присъщия му надут и помпозен език. На 12 септември 1919 г. войската дебаркира във Фиуме и с това създава опасен международен проблем на правителството от татък Алпите, което бърза да заклеми акцията.

Италианците от Фиуме незабавно излизат по улиците и площадите, за да подкрепят спасителя си и страните от Антантата, които неочаквано се изтеглят от анклава. Кризата се решава без насилие и кръв, а войниците на Д'Анунцио влизат като победители и пеят *Джовинеца*, аплодирани от ликуващото население. Когато стигат до кметството, Д'Анунцио издига триколяра и произнася реч, в която настоява пред международната общност да подкрепи приобщаването на града към Италия.